

El vot del poble de Montclar a Sant Sebastià

Un calze testimoni del vot d'un poble, està lligat a la important figura del bisbe Morgades.

Segons ens conten les cròniques de l'època sembla que l'any 1853 el còlera va arribar a Catalunya a través d'un vaixell provinent de Marsella; poc temps després l'epidèmia del còlera morbo asiàtic s'escampava arreu del país i arribava al Berguedà a principis del 1854. Aquesta era la segona vegada que el brot colpejava la península Ibèrica, i encara ho hauria de fer un parell de cops més durant el segle XIX. (1)

A Sant Martí de Montclar les coses no anaven pas gaire desacompassades amb el que succeïa arreu del país. A finals d'octubre del 1854 la mal anomenada pesta havia deixat la seva empremta al municipi, i tal i com ens ho descriu la documentació consultada, els montclaresos, i també l'Ajuntament, es van adreçar al rector per tal de fer un vot a sant Sebastià i d'aquesta manera, tot aprofitant la processó que es feia cada vint de gener dedicada al Sant, celebrar en l'esmentada data dues misses seguint el costum dels dies de festa. (2)

Així doncs, el dia 10 de desembre del mateix any, es va decidir d'instituir el vot a sant Sebastià (caritats, priors, cants...) per al dia del sant de l'any sobre. A més, la promesa va recollir també l'obligació d'anar a missa i la d'abstenir-se de treballar en la data del vot.

L'any 1870, però, la festa es va començar a celebrar el darrer dimecres del mes d'abril: tot sembla indicar que les raons de bonança primaveral van acabar de decidir-ne el canvi de data, i en aquesta diada es va seguir realitzant fins a l'any 1970.

Tot i amb això, el 28 d'abril de l'any 1954 el Consistori de Montclar va decidir en sessió pública extraordinària renovar el vot a sant Sebastià, i en la data de la festa del mateix any l'alcalde, en representació de tot el poble, en va tornar a prometre el compliment, cosa que, havent acabat la processó, va fer públicament davant de la imatge i la relíquia del Sant.

L'any 1970, emperò, la Corporació Municipal va sol·licitar al bisbe Bascunyana el canvi de data segons sembla per raons de feligresia i aquest així ho va autoritzar amb data de 15 de juny del mateix any: la nova diada escollida va ser el dilluns de Pasqua—cosa que s'ha seguit mantenint fins al dia d'avui.

La institució de l'esmentada festa arriba, doncs, enguany al cent cinquantè aniversari i és digne de recordar-ho en aquest article divulgatiu. Tanmateix des de principis de segle l'esdeveniment ha tingut en el calze de celebració de l'eucaristia un testimoni silent d'excepció que relaciona Montclar del Berguedà amb l'insigne bisbe Morgades (3). Des de la celebració de la diada del 1911 aquest calze (4), que ha patit algunes vicissituds, ha estat pràcticament sempre el veire utilitzat en la cerimònia per

expressa voluntat d'un montclarès insigne, en Josep Sobrevias i Parcerissa—cosa que va deixar escrita en les seves darreres voluntats, certificades a Roma amb data de 28 de juny del 1908.

El calze en qüestió, que actualment es troba en dipòsit al Museu Diocesà de Solsona (5), és un regal que el bisbe Morgades va fer al doctor Josep Sobrevias i Parcerissa després d'haver-hi celebrat la missa del seu vintè aniversari d'ordenació. No ens és d'estranyar que una de les autoritats eclesiàstiques més dinàmiques de l'època, sobretot pel que fa a les qüestions de magisteri i cultura, fes un present de tal vàlua a un alumne avantatjat: el teòleg montclarès havia estudiat dret a la universitat de Barcelona, posteriorment notaria a la mateixa institució i finalment

Processó de sant Sebastià de l'any 1929. COL·LECCIÓ FAMILIA GIRÓ—SOBREVIAS / RAMON SOBREVIAS I ESCOBET.

Calze que pertanyia a Josep Sobrevias i Parcerissa. ROMÀ GIRÓ I SOBREVIAS

s'havia decidit per la carrera eclesiàstica; i tampoc no anava desencaminat perquè l'esmentat acòlit va finir els seus dies exercint diverses funcions a la Ciutat del Vaticà. (6)

Les dades que ens aporta el calze ens permeten també acabar de perfilar algunes pinzellades de la història biogràfica de l'important catequista (7), perquè segons ens revelen els documents i les dades que acompanyen el veire, sembla que l'obse-

qui es féu a mans de Josep Sobrevias el 15 de novembre del 1898 a Roma, un mesos abans que el bisbe Morgades deixés la seu episcopal de Vic per exercir les mateixes funcions a la diòcesi de Barcelona. (8)

Encara que tot això sembli un simple anecdotologi, és interessant de veure com un calze testimoni del vot d'un poble està lligat per la història a una de les figures més importants de l'església catalana del vuit-cents (9), i també com, a més a més, permet de començar a aclarir la biografia d'una de les tantes figures il·lustres del Berguedà –i del bisbat de Solsona– i que són els petits maons de la construcció d'una part del discurs cultural del nostre país que encara està per fer.

Notes

- (1) Montanyà i Buchaca, Daniel; Pujol i Ros, Joan. *L'epidèmia del còlera de 1854 al Berguedà*. Barcelona, 1993
- (2) Arxiu privat de la família Giró-Sobrevias provinent de cal Parcerissa (popularment coneguda com a cal Sastret) de Montclar de Berguedà
- (3) I també durant uns anys administrador apostòlic del bisbat de Solsona.
- (4) Es tracta d'una peça que mostra les formes neogòtiques i els historicismes característics del segle XIX, i que va acompanyada de la patena per consagrar, la cullereta per abocar l'aigua beneïda al vi i la pàl·lia per resguardar el vi consagrat. Materials: argent, porcellana, vidre, seda cartó i fil d'or. Dades que consten a la fitxa l'arxiu del Museu Diocesà de Solsona i que seran publicades en un dels nous volums de l'inventari de l'esmentat Museu. Agraïm al director de la citada instiució, el Sr. Joaquim Calderer, les facilitats que ens ha concedit per tal d'acomplertar aquestes línies.
- (5) Les gestions dutes a terme per la família Giró-Sobrevias davant de mossèn Ballarà, rector de la parròquia de Montclar, i les facilitats ofertes per aquest, han permès que des del 2002 el calze es trobi en dipòsit a l'esmentat Museu.
- (6) A l'hora de redactar aquestes línies encara no tenim a mans tota la documentació per tal de reconstruir les diferents funcions que va exercir a Roma. Sí que sabem que, ja molt malalt de tuberculosi, exercí, com a darrer càrrec, l'apostolat a l'església de "Nostra Senyora de Montserrat", seu de la "Iglesia Nacional" de España" a Roma. En alguna documentació s'hi esmenta el càrrec d'alguna de les secretaries de la Ciutat del Vaticà. La manca de documentació contrastable recomanen en aquest cas una certa prudència explicativa.
- (7) Josep Morgades, considerat en alguns casos un precursor de Torras i Bages, es va distingir per la seva defensa de la llengua, cosa que va fer explícita essent bisbe de Barcelona en la seva pastoral sobre el catecisme i la predicació de l'any 1900.
- (8) És un fet constatable que el Bisbe tenia un prestigi reconegut a Roma i això li va permetre moltes vegades exercir de pont entre la Nunciatura i el govern Espanyol.
- (9) La creació del Museu Episcopal de Vic és un dels fets culturals més insignes que va promoure el bisbe Morgades.

Romà Giró i Sobrevias

Professor

Serrano

Bar - Restaurant

*Lloquem pis totalment moblat en poble de muntanya,
per dies, caps de setmana o períodes de vacances.*

Tel. 93 821 23 67 - 659 39 24 69

Pl. del Mercat, s/n - Tel. 93 824 60 51
08612 MONTMAJOR

CAÇA
PESCA
NÀUTICA
CALÇAT DE CAMP
TROFEUS

Plaça Viladomat 1, Tel. 93 821 68 20
08600 Berga